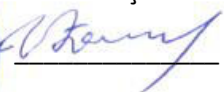

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale

"Aprob"
Directorul Centrului de Excelență în
Informatică și Tehnologii Informaționale
 Vitalie Zavadschi

Curriculumul modular
G.03.O.007 Bazele antreprenoriatului

Specialitatea: **61230 Rețele de calculatoare**
Calificarea: **Tehnician pentru rețele de calculatoare**

Chișinău, 2022

**Curriculumul a fost elaborat în cadrul
I.P.Centrul de Excelență în Informatică și
Tehnologii Informaționale**

Autori:

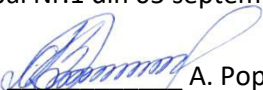
Popa Aliona, grad didactic întâi, Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale.

Adoptat în baza Planului de învățământ, aprobat prin OMEC Nr.950/22, din 29.09.2022:

Popa Aliona, grad didactic întâi, Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale.

Examinat la ședința catedrei: Științe economice

Proces verbal Nr.1 din 05 septembrie 2022

Șef catedră A. Popa

Aprobat de:

Consiliul metodic-științific al Centrului de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale

Proces verbal Nr.1 din 14 septembrie 2022

Director adjunct _____

Obadă Liuba

Recenzenți:

1. S.A. MoldTelecom, or. Chișinău, str. bd. Ștefan cel Mare, 10
2. Starnet Soluții S.R.L, or. Chișinău, str. Columna, 170

Cuprins

I. Preliminarii.....	4
II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională.....	4
III. Competențele profesionale specifice modulului.....	5
V. Unitățile de învățare.....	6
VII. Studiu individual ghidat de profesor	10
VIII. Sugestii metodologice	11
IX. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale.....	12
X. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii.....	14
XI. Resursele didactice recomandate elevilor	15

I. Preliminarii

Educația antreprenorială a devenit un element important al formării inițiale și continue a specialiștilor din diverse domenii, datorită contribuției efective pe care aceasta o are la dezvoltarea inițiativei antreprenoriale în societate, oferirea diverselor oportunități de realizare în carieră și integrare socio-profesională a specialiștilor debutanți. Antreprenoriatul reprezintă o oportunitate în edificarea unei cariere de succes, deoarece spiritul antreprenorial este caracteristic persoanelor cu idei noi, care pun în mișcare mecanismele creșterii economice și contribuie la rezolvarea multiplelor probleme socio-economice ale țării. Perspectiva integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană, globalizarea economiei mondiale, mediul concurențial cu reguli clare și transparente implică necesitatea de evidențiere și clarificare a unor concepte economice și promovarea valorilor antreprenoriatului contemporan. Consiliul European a subliniat necesitatea creării unui climat antreprenorial pozitiv general, a unor condiții cadru care să faciliteze și să încurajeze spiritul antreprenorial și a recomandat statelor europene să promoveze educația antreprenorială în rândul tinerilor. Recomandarea Parlamentului și a Consiliului European privind competențele fundamentale pentru învățarea pe tot parcursul vieții identifică spiritul de inițiativă și antreprenoriat drept una dintre cele opt competențe fundamentale, care trebuie formată în cadrul învățământului preuniversitar și profesional.

Predarea acestei discipline este deosebit de eficace în cadrul formării profesionale inițiale, deoarece elevii sunt aproape de încadrarea în muncă, iar desfășurarea unei activități independente poate reprezenta o opțiune importantă pentru dezvoltarea carierei acestora. Subiectele de studiu și resursele procedurale, vizate de Bazele antreprenoriatului, oferă elevilor instrumente reale pentru creativitate, rezolvare eficientă a situațiilor-problemă, analiză obiectivă a ideilor de afaceri, comunicare eficientă în stabilirea relațiilor de parteneriat în mediul profesional, conducere și evaluare a oricărui proiect prin asumarea conștientă a riscurilor ce țin de realizarea acestuia. Elevii se pot simți mult mai siguri de sine în ceea ce privește înființarea propriei lor afaceri, dacă își vor putea testa ideile într-un mediu educațional propice.

Curriculum-ul propus este un document normativ și obligatoriu pentru realizarea procesului de predare-învățare-evaluarea disciplinei Bazele antreprenoriatului în sistemul învățământului profesional tehnic și este conceput astfel, încât să permită profesorilor din instituțiile profesionale posibilitatea de a-și elabora o strategie eficientă de organizare a demersului educațional în vederea formării la elevi a unor abilități, valori și atitudini corespunzătoare provocărilor și cerințelor pieței muncii din societatea contemporană.

II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională

Disciplina Bazele antreprenoriatului este un curs de inițiere a elevilor în conceptele de bază ale antreprenoriatului și urmărește dezvoltarea la elevi a competențelor, ce le vor permite valorificarea eficientă a propriului potențial, iar în perspectivă, inițierea și gestionarea eficientă a unor activități antreprenoriale.

În cadrul disciplinei de studiu se prezintă sub o formă explicită și accesibilă noțiunile generale referitoare la activitatea antreprenorială, caracteristica bazei legislative și a modalităților de lansare și gestionare a unei afaceri, strategiile și reperele esențiale în elaborarea planului de afaceri, precum și diverse opțiuni de finanțare și susținere a activității de antreprenoriat.

Conform legislației Republicii Moldova („Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi” Nr.845-XII, din 03.1.1992), antreprenoriatul este definit ca: activitatea de fabricare a producției, de executare a lucrărilor și prestare a serviciilor, desfășurate de cetățeni și de asociațiile acestora în mod independent, din propria inițiativă, în numele lor, pe riscul propriu și sub răspunderea lor patrimonială, cu scopul de a-și asigura o sursă permanentă de venituri.

Disciplina Bazele antreprenoriatului vizează integrarea competențelor formate în cadrul altor discipline studiate cu competențele formate de acest curs, asigurând astfel un demers prin excelență interdisciplinar și transcurricular.

Personalitatea umană este caracterizată printr-un dinamism continuu în definitivarea setului de calități și comportamente specifice diverselor domenii de activitate, printr-o învățare permanentă pe parcursul întregii vieți. Formarea competențelor antreprenoriale și cultivarea spiritului întreprinzător necesită un efort continuu și de durată, pentru a atinge nivelul de performanță dorit și de succes în viață.

III. Competențele profesionale specifice modului

CS1. Identificarea ideilor de afaceri pentru valorificarea oportunităților de dezvoltare personală și profesională

CS2. Aplicarea elementelor de management în planificarea activităților antreprenoriale

CS3. Estimarea resurselor financiare necesare inițierii și dezvoltării unei activități antreprenoriale

CS4. Dezvoltarea unei strategii de marketing, axate pe propria idee de afacere

CS5. Elaborarea unui plan de afaceri pentru inițierea și dezvoltarea unei activități antreprenoriale.

IV. Administrarea disciplinei

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
III	90	60	-	30	ex	3

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
1. Antreprenoriatul – o opțiune de carieră profesională		
<i>UC 1.1 Valorificarea oportunităților în dezvoltarea personală și profesională;</i> <i>UC 1.2. Aplicarea cadrului legal privind activitatea antreprenorială în vederea lansării unei afaceri proprii;</i> <i>UC 1.3. Identificarea ideii și posibilității de lansare a unei afaceri;</i> <i>UC 1.4. Identificarea tipurilor de impozite și taxe, achitate de angajator/angajat în Republica Moldova.</i>	1.Oportunități pentru dezvoltarea carierei de antreprenor.Calitățile și imaginea profesională a unui antreprenor. 2.Cadrul legal pentru activitatea antreprenorială în Republica Moldova. 3.Opțiuni de lansare a unei afaceri. 4.Impozitele plătite de către antreprenori.	A1. Determină caracteristicile, riscurile și beneficiile antreprenoriatului ca oportunitate în carieră; A2. Evaluează propriile calități antreprenoriale; A3. Analizează oportunitățile și amenințările cu care se confruntă un angajat/un antreprenor în activitate; A4. Aplică cadrul legal cu referire la procesul de înregistrare și gestiune a unei afaceri; A5.Utilizează prevederile legislative referitoare la activitatea antreprenorială în rezolvarea situațiilor problem; A6. Stabilește o modalitate de lansare a unei afaceri în raport cu opțiunile personale. A7. Analizează opțiunile de lansare a unei afaceri prin prisma avantajelor și dezavantajelor acestora; A8. Explică termenii specifici domeniului „Impozitarea activității antreprenoriale”; A9. Analiza idei de afaceri din perspectivă fiscală; A10. Aprecieria rolului respectării legislației privind activitatea fiscală a antreprenorului.
2. Elemente de management și gestionarea riscurilor		

<i>UC 2.1. Argumentarea importanței managementului în gestionarea unei afaceri;</i> <i>UC 2.2. Planificarea și dministrarea unei activitati antreprenoriale;</i> <i>UC 2.3. Motivarea financiară și nonfinanciară a angajaților;</i> <i>UC2.4. Verificarea rezultatelor obținute în raport cu standardele de calitate</i>	1.Aspecte generale privind gestionarea unei afaceri. 2.Planificarea, organizarea și coordonarea unei activități antreprenoriale. 3.Motivarea angajaților. 4.Controlul afacerii și gestionarea riscurilor.	A11. Explică conceptul de management al afacerii din diverse perspective; A12. Valorifică momentele -cheie la elaborarea strategiei de gestionare a afacerii; A13. Apreciază importanța planificării în gestionarea unei afaceri; A14. Identifică activitățile procesului de planificare; A15. Elaborează schema de organizare a unei activități antreprenoriale; A16. Elaborează fișa postului pentru angajați; A17. Stabilește necesarul de personal pentru inițierea afacerii; A18. Aplică metode de recrutare, selectare și motivare a personalului; A19. Identifică metode eficiente de motivare a personalului angajat; A20. Selectează formele de salarizare pentru fiecare angajat; A21. Calculează salariul brut/net al unui angajat; A22. Calculează fondul de salarizare pentru o lună de zile, inclusiv contributiile sociale si medicale etc.; A23. Aplică metode de motivare a personalului, inclusiv non-financiare; A24. Analizează riscurile unei afaceri și modalitățile de minimalizare a lor.
3. Finanțarea și evidența activității antreprenoriale		
<i>UC 3.1. Estimarea necesarului de capital pentru inițierea unei afaceri;</i> <i>UC3.2. Identificarea surselor de finanțare a unei afaceri;</i> <i>UC 3.3. Identificarea și evidența elementelor patrimoniale ale unei activități antreprenoriale;</i> <i>UC3.4. Estimarea eficienței economico-financiare a unei afaceri în baza indicatorilor economici.</i>	1.Capitalul necesar pentru afacerea mea. 2.Sursele de finanțare a afacerii. 3.Noțiuni fundamentale de evidență contabilă. 4.Venituri și cheltuieli.	A25. Identifică resursele financiare, materiale și umane necesare pentru lansarea unei activitati antreprenoriale; A26. Estimează necesarul de resurse financiare; A27. Calculează costul resurselor împrumutate; A28. Identifică programele de finanțare pentru diverse activitati antreprenoriale; A29. Argumentează importanța estimării cheltuielilor de lansare a unei activitati antreprenoriale; A30. Argumentează avantajele/dezavantajele utilizării surselor împrumutate. A31. Explică importanța evidenței contabile în activitatea antreprenorială; A32. Descrie structura activului și pasivului patrimonial al întreprinderii; A33. Diferențiază structura elementelor de pasiv și active a unui bilanț contabil; A34. Explică necesitatea prognozărilor veniturilor și cheltuielilor la etapa de inițiere a unei activitati antreprenoriale; A35. Estimează veniturile și cheltuielile pentru implementarea propriei idei de

		afaceri; A36. Calculează și analizează indicatorii eficienței economico financiare ai unei activitati antreprenoriale; A37. Prognozează rezultatul financiar al unei activitati antreprenoriale;
4. Marketingul afacerii		
<i>UC 4.1. Utilizarea conceptelor, principiilor, teoriilor, strategiilor referitoare la activitatea de marketing al activității antreprenoriale/afacerii proprii;</i> <i>UC 4.2. Aplicarea fundamentelor, mijloacelor operaționale și instrumentelor concrete pentru realizarea unei cercetări de marketing;</i> <i>UC 4.3. Elaborarea politicii de produs în mixul de marketing;</i> <i>UC 4.4. Elaborarea politicii de preț în mixul de marketing;</i> <i>UC 4.5. Conceperea și aplicarea politicilor de promovare și plasament în mixul de marketing.</i>	1.Noțiuni generale de marketing. 2.Cercetarea de piață. 3.Produsul: bunuri și servicii. 4.Formarea prețului. 5.Promovarea, plasarea și distribuția.	A38. Utilizează conceptul de marketing în planificarea și gestiunea afacerii afacerii; A39. Identifică și argumentează funcțiile generale ale marketingului; A40. Identifică metodele și etapele de realizare a cercetării de piață; A41. Identifică domeniile de cercetare pentru propria afacere; A42. Realizează o cercetare de piață pentru un produs/serviciu; A43. Analizează realitatea pieței din perspectiva cererii, ofertei și prețului; A44. Identifică legătura între criteriile de elaborare a unui produs și piața lor de desfacere.; A45.Descrie detaliat caracteristicile produsului /serviciului propus și necesitățile consumatorului pe care le satisface. A46. Stabilește factorii de influență a prețului unui produs/serviciu; A47. Determină o metodă relevantă pentru calcularea prețului unui produs / serviciu; A48.Determină prețul de realizare a produsului /serviciului. A49. Stabilește plasamentul optimal pentru produs/ serviciu; A50. Determină canalele de distribuție eficiente pentru propria afacere; A51. Elaborează strategia de promovare a unui produs/serviciu, aplicând metode și instrumente adecvate segmentului de piață a propriei afaceri; A52. Elaborează politicile de marketing ale firmei, bazate pe mixul de marketing.
5. Planificarea unei afaceri		

<i>UC 5. 1 Planificarea unei activitati antreprenoriale;</i> <i>UC 5.2. Elaborarea planului de afaceri;</i> <i>UC5.3.Prezentarea publică argumentată a ideii și/sau a planului de afaceri.</i>	1.Scopul planificării. 2.Structura planului de afaceri. 3.Definitivarea și prezentarea propriului plan de afaceri	A53. Explică raționamentul pașilor planificării afacerii; A54. Întocmește structura planului de afaceri pentru realizarea propriei idei de afaceri ; A55. Estimează necesarul de resurse pentru lansarea unei afaceri; A56. Creează structura organizatorică a firmei; A57. Elaborează scopul propriei afaceri; A58. Formulează obiectivele firmei conform sistemului SMART; A59. Stabilește necesarul de resurse umane, materiale și echipament de lucru pentru inițierea activitati antreprenoriale; A60.Propune modalitățile de promovare a propriei afacere; A61. Estimează veniturile și cheltuielile pentru propria afacere; A62. Prognozează rezultatul financiar pentru primul an în condițiile propriei idei de afacere; A63. Structurează planul de afaceri conform cerințelor metodologice; A64. Redactează și formatează corect textul planului de afaceri; A65. Selectează aplicații IT pentru susținerea publică a planului și elaborează textul prezentării; A66. Pregătește și utilizează materialele demonstrative necesare pentru prezentarea planului de afaceri;
---	--	--

V. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore				Ore de contact direct după locul de instruire			
		Total	Contact direct		Lucrul individual	I/I		I/A	
			IT	IP		IT	IP	IT	IP
1.	Antreprenoriatul – o opțiune de carieră profesională	12	10	-	2	10	-	-	-
2.	Elemente de management și gestionarea riscurilor	20	14	-	6	14	-	-	-
3	Finanțarea și evidența activității antreprenoriale	22	14	-	8	14	-	-	-
4.	Marketingul afacerii	20	14	-	6	14	-	-	-
5.	Planificarea unei afaceri	16	8	-	8	8	-	-	-
	Total	90	60	-	30	60	-	-	-

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1 Elaborarea propriului plan de afaceri.	Proiect individual: Se va: -Identificarea ideii de afacere, Domeniul de activitate; -Stabilirea obiectivelor afacerii; - Identificarea numărului de personal necesar la etapa de inițiere a afacerii; - Elaborarea strategiei de motivare a personalului pentru propria afacere; - Determinarea capitalului necesar pentru inițierea propriei afaceri; - Prognoza veniturilor și cheltuielilor. Fluxul de numerar; -Identifica indicatorii economici și financiari ai propriei afaceri; -Elabora politica de marketing a afacerii.	Prezentare proiectului	26 ore
2 Definitivarea și prezentarea propriului plan de afaceri	<i>Sarcini individuale:</i> Elaborarea prezentării PowerPoint pentru planul de afaceri elaborat	Prezentarea PPT	4 ore

VIII. Sugestii metodologice

Procesul de predare-învățare a disciplinei Bazele antreprenoriatului se produce în baza unei abordări strategice. Predarea cursului implică gândire strategică și creativă, care face posibilă stăpânirea cu succes a situațiilor de învățare. Prin definire, conceptul de strategie didactică este privit ca mod integrativ de abordare și acțiune a tuturor resurselor procedurale (forme, metode, mijloace tehnice) și a principiilor didactice de utilizare a acestora în procesul de vehiculare a conținuturilor în vederea dezvoltării/formării competențelor generale și specifice disciplinei. Disciplina Bazele antreprenoriatului are un pronunțat caracter aplicativ și presupune accentuarea dimensiunii acționale în formarea personalității elevului.

Curriculum-ul la această disciplină este centrat pe elev și adoptă o abordare practică de „învățare prin acțiune”, introduce o serie de metode și tehnici de învățare care stimulează implicarea activă a elevului în procesul educațional și asumarea responsabilității pentru propria formare.

Prin modul de implementare a curriculumului la disciplina Bazele Antreprenoriatului, elevii trebuie în permanență stimulați și motivați spre formarea competențelor profesionale specifice, similare cu cele necesare la viitorul loc de muncă.

Designul educațional, axat pe formare de competențe, va subordona toate componentele procesului didactic - conținut, tehnologii didactice, proces de evaluare etc. De asemenea, profesorul va utiliza ca evenimente educaționale etapele cadrului „Evocare”-„Realizarea sensului” - „Reflecție”-„Extindere”. Competențele specifice pe care elevul le va dobândi odată cu finalizarea învățării disciplinei „Bazele Antreprenoriatului”, se vor forma prin parcurgerea unor pași intermediari, reprezentați de anumite obiective derivate, numite obiective operaționale. Acestea vor arata cu precizie și claritate ce va ști și ce va putea să facă elevul la sfârșitul fiecărei lecții, vizând un comportament observabil și direct testabil.

Centrarea pe elev ca subiect al activității instructiv-educative în cadrul disciplinei Bazele antreprenoriatului și orientarea acestuia spre formarea competențelor specifice presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile, printre care: utilizarea metodelor interactive; realizarea diverselor activități pentru exersarea competențelor antreprenoriale, utilizarea calculatorului în exerciții de simulare a derulării, monitorizării și evaluării afacerii, care pot apropia procesul de predare-învățare de realitatea economică; operarea cu diferite alternative explicative în interpretarea unor fapte, fenomene, procese economice, care va contribui în continuare la dezvoltarea unui comportament competitiv și rațional în utilizarea resurselor disponibile.

Cadrul didactic ce proiectează designul educațional în baza modelului respectiv, va valorifica în practică un sistem de concepte și principii cărora le vor fi subordonate întreg sistemul de tehnologii didactice:

- Principiul individualității. Prin acest principiu elevul va fi ajutat să devină un subiect autentic al activității; vor fi create condițiile de formare a experienței proprii și va avea un rol determinant asupra formării sistemului de competențe.

- Principiul creativității și succesului. Acest principiu se axează pe descoperirea și dezvoltarea particularităților individuale și a unicității elevului. Atingerea succesului în activitate contribuie la formarea imaginii pozitive despre sine, fapt ce stimulează realizarea de către elev a activității orientate spre autoperfecționare și edificarea sa.

- Principiul încrederii și susținerii. Conform acestui principiu, în procesul de instruire se va ține cont de faptul că mobilurile interne ale elevului determină succesul în educație.

- **Principiul învățării experiențiale.** Conform acestui principiu, facilitățile oferite de tehnologiile moderne vor fi utilizate pentru realizarea unei educații nondirective, accentul punându-se pe dinamica dezvoltării personalității.

Tehnologiile didactice preconizate pentru a fi aplicate vor fi orientate spre valorificarea învățării experiențiale. Această abordare va contribui la crearea cadrului educațional care încurajează interacțiunea socială pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea conștientă a elevului în procesul de activitate economică. Indiferent de domeniul formării profesionale, modalitatea cea mai eficientă pentru atingerea finalităților curriculare este de a determina elevii să participe la proiecte și activități practice, în care se pune accentul pe învățarea prin practică și se câștigă experiență reală în antreprenariat.

Instruirea la distanță a apărut și s-a dezvoltat inițial ca o formă alternativă de instruire, separată de cea tradițională, prin intermediul căreia se asigură continuarea procesului educațional în condiții de carantină, utilizând diverse instrumente educaționale software și de comunicare: e-mail, chat (text/audio/video - GMeet, Jitsi, Discord, Zoom, etc.), forum, blog.

Învățământul la distanță trebuie de aibă o bază tehnico-materială modernă și eficientă. Baza tehnico-materială a sistemului de învățământ la distanță se constituie din următoarele componente:

- a) mijloace tehnico-materiale: echipamente audio/video, tehnică de calcul cu softul specializat instalat, smartphone sau tabletă, conexiune la rețeaua Internet;
- b) platforme Web necesare pentru desfășurarea învățământului la distanță: Moodle, Google Classroom, Google Drive, Cisco Networking Academy, etc.

În calitate de resurse de învățare vor servi manualul și materialele didactice tradiționale. Dar setul de resurse poate fi extins considerabil prin resurse plasate online.

Se vor alege cele mai potrivite metode didactice: descoperirea, discuția în grup, dezbateră, studiul de caz, observația individuală, proiect individual. Specificul modulului impune metode didactice interactive, recomandând mai ales învățarea prin metode practice, proiecte, portofoliul electronic.

În activitățile individuale, accentul se va pune pe studierea, analiza și sistematizarea materialului teoretic și practic în scopul îndeplinirii sarcinilor de lucru individual. Acestea vor fi prezentate în formă de portofolii, proiecte, sarcini specifice etc.

IX. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățare. Orice proces educațional se finalizează prin evaluare, ca o cunoaștere și recunoaștere a rezultatelor procesului de achiziționare și formare. Evaluarea reprezintă un feed-back permanent între agenții procesului educativ, menit să confirme formarea la elevi a competențelor urmărite.

Evaluarea competențelor pornește de la definirea clară a acestora. Prin urmare, pentru evaluarea competențelor trebuie identificate comportamentele care implică un sistem integrat de cunoștințe, abilități și atitudini. Pentru o evaluare eficientă a finalităților în cadrul cursului este necesar să se pună accent pe aprecierea procesului de învățare, a competențelor achiziționate, a progresului realizat, a produselor activității elevilor.

Obiectivele evaluării vor pune accent pe progresul personal, atitudinile față de comunitatea de afaceri și față de propria persoană, interesele privind evoluția personală în diferite activități profesionale și dorința de a obține

succes în propria activitate antreprenorială. Fiecare cadru didactic va proiecta obligatoriu la finalul fiecărui modul o activitate de recapitulare și evaluare, unde, alături de formele și instrumentele clasice de evaluare - bateriile de item și teste, bune de evaluat cunoștințele și abilitățile, trebuie să vină seturi de situații-probleme, situații de integrare care creează contextul necesar pentru evaluarea competențelor.

Din această perspectivă fiecare cadru didactic se va strădui să-și creeze/acumuleze probleme autentice, situații de integrare simulate sau autentice adecvate competențelor evaluate și nivelului de studii. Fiecare competență specifică, stipulată de curriculum, are proiectate finalități la nivel de modul ceea ce facilitează procesul de formulare a diferitor tipuri de probleme, studii de caz, sarcini complexe, ce ar facilita evaluarea acestora.

În acest scop, se recomandă utilizarea unor forme și instrumente complementare de evaluare, cum ar fi proiectul, portofoliul, studiile de caz, prezentări cu elaborarea de suporturi PPS, autoevaluarea ș.a. Evaluarea competențelor are la bază situații de integrare, studii de caz, utilizând tehnici interactive complexe de tipul proiectelor și portofoliilor, care au un rol deosebit în dezvoltarea capacității de integrare și în formarea/evaluarea competențelor specifice, inclusiv a competenței antreprenoriale.

Situațiile de integrare vor fi urmate de sarcini concise și clare, limita de timp și, uneori de volum, alte condiții de realizare. Studiul de caz, de regulă, nu este o operație individuală și nici nu se poate opri doar la propunerea unor soluții. Analiza soluțiilor și ierarhizarea lor, în analiza SWOT sau în altă tehnică, este partea cea mai importantă a studiului de caz. Firește, sarcina dată urmează a fi ajustată la nivelul de cunoștințe și de pregătire al elevului, implicând și o descriere minuțioasă a modului de evaluare.

Evaluarea unor produse specifice, a proiectelor și a portofoliilor permite o apreciere transversală a competențelor și are o durată mai mare de realizare. Prin urmare, evaluarea portofoliului trebuie stabilită preventiv, astfel încât elevul să știe cât timp are la dispoziție pentru a-l completa. Important e ca acesta să aibă o structură clară, să aibă materialele elaborate bine ordonate, analizate și prezentate adecvat..

În evaluarea formativă, dincolo de testele de evaluare este important să li se ofere elevilor posibilitatea de a se exprima liber asupra a ceea ce au înțeles/sau nu, asupra nedumeririlor, asupra a ceea ce cred ei că le-ar fi util pentru clarificarea problemelor puse în discuție, asupra aspectelor care li s-au părut interesante/mai puțin interesante, necesare sau nu. În cadrul probei de evaluare a modului ponderea cea mai mare va fi acordată evaluării competențelor specifice pe care se pune accent.

Evaluarea finală la disciplina „Bazele Antreprenoriatului” se dorește a fi una autentică și axată pe succes. Competențele evaluate în cadrul primelor patru module îl pregătesc pe elev pentru activitatea finală care pune accent pe formarea competenței de a elabora și prezenta Planul unei afaceri, deoarece ea include componente ce reflectă direct competențele specifice evaluate deja. Astfel are loc un proces integrator ce facilitează dezvoltarea competenței de bază a disciplinei – competența de antreprenoriat. Planul de afaceri va fi evaluat în baza unor criterii și indicatori stabiliți apriori de către profesori și elevi.

Toate criteriile de evaluare trebuie să fie anunțate elevilor la etapa de demarare a cursului. Atât profesorii care sunt implicați în predarea disciplinei Bazele antreprenoriatului, cât și elevii, trebuie să conștientizeze faptul că competența antreprenorială este finalitatea de bază pentru disciplina dată. Din aceste considerente în evaluarea finală criteriile vor pune accent anume pe competența de bază a disciplinei.

În scopul evaluării finalităților de studiu, examenul poate fi desfășurat în regim online la decizia catedrei sub formă de : probă de evaluare scrisă, asistat de calculator sau combinată.

➤ Examenul desfășurat sub formă de probă de evaluare scrisă va avea cel puțin 3 variante de teste, plasate la curs pe platforma Moodle, ca sarcină de tip lucrare la care elevii vor avea acces la ora stabilită conform orarului, iar până la expirarea timpului de desfășurare a examenului vor încărca testul rezolvat și salvat în format .pdf înapoi pe platforma Moodle. Numărul variantei de test va fi specificată la începutul examenului de către profesor.

➤ Examenul asistat de calculator va avea două probe susținute în regim online:

Proba teoretică – un test generat cu minim 30 întrebări în 40 min (nivel cunoaștere și înțelegere funcțională);

Proba practică – aplicație practică, problemă, studiu de caz, fișe, tabele, scheme, etc., care vor fi rezolvate și încărcate de către elev în timpul stabilit pe platforma online (nivel integrare/soluționare a problemelor) .

Examenul combinat poate conține probă de evaluare scrisă și probă de evaluare practică;

Componența probelor de evaluare:

- ✓ *Matricea de specificații* – instrument utilizat pentru selectarea numărului și tipurilor de itemi în funcție de complexitatea competențelor specifice supuse evaluării.
- ✓ *Testul propriu-zis (conținutul testului)* – test electronic/document ce conține itemi și informații referitoare la cotearea acestora, care va fi distribuit elevilor.
- ✓ *Baremul de corectare* – document ce conține schemele de cotare și informații referitoare la convertirea punctelor în note a probei de evaluare scrisă.
- ✓ *Sarcina practică* – conține descrierea detaliată a unor sarcini practice pe care trebuie să le efectueze elevul, care pot fi: aplicație practică, problemă, studiu de caz, fișe, tabele, scheme etc.
- ✓ *Fișa de evaluare* – conține criteriile și indicatorii de evaluare, destinat examinatorului prin care evaluează sarcinile practice realizate de elev.

X. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

Denumire modul	Mijloace recomandate
Bazele antreprenoriatului	- Calculatoare portabile (laptop, notebook); - USB – Stick-uri; - Proiector; - Calculatoare de buzunar; - Suport de curs; - Manuale; - Acte normative.

XI. Resursele didactice recomandate elevilor

Acte legislative care reglementează activitatea antreprenorială:

1. Legea nr. 845-XII din 03.01.1992 „Cu privire la antreprenoriat și întreprinderi”.
2. Legea nr. 220-XVI 19.10.2007 „Cu privire la înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali”.

Literatură didactică la disciplină

1. Anghel L., Florescu C., Zaharia R. Marketing. Probleme, cazuri, teste. București, 1994 Antreprenoriat inițierea afacerii, coord. Bugaian L., Editura „Levința Angela”, Chișinău, 2010.
2. Butler D., Planificarea afacerii. Ghid de start. București: Editura All, 2006.
3. Bîrcă Alic, Managementul Resurselor Umane , ASEM, Chișinău, 2005.
4. Bugaian Larisa, Roșcovan Mihail, Solcan Angela, Todirașcu Ștefan. Ghid practic pentru antreprenori, Editura „MultiArt-SV”, Chișinău, 2010.
5. Catîșev Elena, Jumiga Diana, Ghidul antreprenorului, CONTACT, 2012.
6. Cojuhari A. Cercetări de marketing, Editura Evrica, Chișinău, 2006.
7. Ghid Metodologic. Sprijin pentru profesori la Bazele Antreprenoriatului. Chișinău, 2014.
8. Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, „Ghid legislativ în domeniul activității antreprenoriale”, Chișinău, 2007.
9. Sofia Scutari, Aliona Lîșii, Bazele antreprenoriatului, Note de curs, Universitatea de studii politice și economice: ”Constantin Stere”, Chișinău 2020
10. Suport de curs la disciplina Bazele Antreprenoriatului. Sugestii privind proiectarea lecțiilor. Chișinău, 2014.
11. Suport de Curs la disciplina Bazele Antreprenoriatului. Caiet de sarcini pentru elevi la Bazele Antreprenoriatului, Chișinău, 2014.
12. Șuleanschi S., Veveriță V., Primii pași în afaceri. Ghid pentru antreprenorii începători. Chișinău, 2009.
13. Tinerii in actiune – Antreprenoriatul o optiune de cariera, Istorie de succes. Chișinău, 2019.

Surse electronice:

1. www.ceda.md
2. www.odimm.md
3. www.business.md
4. www.macip.ase.md
5. www.mybusiness.md